

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Posudek oponenta disertační práce

Autor práce: mgr. Tomáš Říčka

Název práce: Vliv hospodářské politiky na právní řád České republiky v období transformace

Vedoucí disertační práce: doc. JUDr. Petr Pithart, dr.h.c

Oponent práce: doc. Ing. Tomáš Ježek, CSc..

1.Cíl práce

Cíl práce je velmi ambiciózní, totiž zkoumat a popsat vliv hospodářské politiky v období transformace na právní řád České republiky. Práce by si samozřejmě měla klást i opačně položené otázky, totiž jak daný a zděděný právní řád ovlivňoval hospodářskou politiku, do jaké míry umožňoval nebo neumožňoval plnit strategické cíle transformace formulované hospodářskou politikou. Odpovědí na takto položené otázky však práce poskytuje méně, než by bylo žádoucí.

2.Obsah práce

Obsah práce je velmi rozsáhlý, shrnuje nejprve poznatky nejvýznamnějších a nejvlivnějších ekonomických teorií a škol, jako je klasická politická ekonomie, rakouská škola, teorie veřejné volby a nová institucionální ekonomie. Ponechává však na zcela čtenářovi, aby našel a domyslel vztah poznatků těchto teorií a škol k hospodářské politice a právnímu řádu České republiky v období transformace. Ve stejném stylu, tj. bez jasné a explicitní vazby na téma disertační práce, autor rozebírá pojmy jako stát, právo a spravedlnost, jejich chápání ze strany církve, velkých filozofů a škol, jako byli Aristoteles, Tomáš Akvinský, liberálních myslitelů a dalších. Obsah práce, avizovaný v jejím názvu, nalézá čtenář až v 6. kapitole od str. 106. I zde však autor velmi často a nepřiměřeně utíká od avizovaného tématu stranou k podružným tématům, kdy je opět obtížné nalézt jejich souvislost s cílem práce. Když autor charakterizuje výchozí stav, v němž se se v roce 1989 nalézala československá společnost, dostává se do zavádějící závislosti na citovaných autorech (Klusoň a jeho celoživotní upnutí na cílový princip plánování). Dizertant se při popisu transformace zbytečně odvolává na autory, jejichž závěry jsou zjevně

zkreslené (podle Žídka nebyla vláda nakloněna prodejům do zahraničí, klasifikované úvěry měli zaplatit daňoví poplatníci aj.). V jiných případech se chybného závěru dopouští dizertant sám, jako když píše, že ve velké privatizaci byly podniky určené vládou svěřeny do správy Fondu národního majetku, nebo když hovoří o místních, nikoli okresních privatizačních komisích, když v naprostém rozporu se zkušeností s americkými poradci píše, že není dobré poslouchat poradce. Nelíbí se mi rovněž dizertantův častý antropomorfismus (společnost by neměla kriminalizovat, my jsme montovnou, my vyvážíme apod.) . Nepřípustně též ztotožňuje regulaci se zasahováním vlády do trhu. Za velmi hrubou chybu považuji závěr dizertanta o hypertrofii práva – pravý opak je pravdou, Česká republika stále ještě není právním státem. Chybný závěr o hypertrofii práva mohl dizertant učinit proto, že nerozlišuje soukromé a veřejné právo (nomos a taxis). Hypertrofované je jen právo, jak ho chybně chápe právní pozitivismus.

3. Závěry práce

Jsou shrnuty jako odpovědi na hypotézy formulované na začátku disertační práce. Ne všech 5 hypotéz se však týkalo opravdu podstatných věcí. Závěr obsažený v odpovědi na 5. hypotézu však považuji za chybný. Dizertant považuje uvolnění lidského kapitálu za důležitější než je tvorba hospodářské politiky a pravidel. Pravidla soukromého práva a jejich vynucování jsou naopak jedinou spolehlivou cestou, jak uvolnit lidský kapitál.

4. Formální stránka práce

Je uspokojivá, i když se dizertant nevyhnul zbytečným gramatickým chybám.

5. Práce s literaturou

Citace literatury zbytečně často přivádějí dizertanta ke zkresleným nebo dokonce chybným závěrům (viz výše).

6. Otázky k diskusi

Pokuste se v rozpravě pojednat o tom, jak a kdy česká legislativa reagovala na velmi neblahé události na finančním trhu v období po skončení kupónové privatizace.

Po úspěšné obhajobě disertační práce doporučuji udělení titulu PhD.

V Praze dne 22. září 2011

doc. Ing. Tomáš Ježek, CSc.